

DECIZIE

30 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru

examinînd, fără înștiințarea participanților la proces, recursurile declarate de către Vasile Scobioală, Silvia Scobioală și Alexandru Scobioală,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vasile Scobioală împotriva Societății pe Acțiuni "Banca Comercială Română Chișinău", intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată "Anmarin-Com" și Întreprinderea de Stat "Cadastru" cu privire la dispunerea degrevării prin radierea înscrierilor ipotecare de pe bunurile imobile și înregistrării modificărilor în Registrul bunurilor imobile, și la acțiunea reconvențională a Societății pe Acțiuni "Banca Comercială Română Chișinău" împotriva lui Vasile Scobioală, Silviei Scobioală, Alexandru Scobioală și Vladislav Scobioală, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată "Anmarin-Com" cu privire la transmiterea silită în posesie a bunurilor imobile ipotocate pentru comercializare întru stingerea creanțelor și evacuarea din bunurile imobile ipotocate,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2016, prin care au fost respinse cererile lui Vasile Scobioală, Silviei Scobioală și Alexandru Scobioală privind scutirea de la plata taxei de stat și restituite apelurile declarate de către aceștia împotriva hotărârii Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 28 septembrie 2015,

c o n s t a ț ă

La 06 august 2013, Vasile Scobioală a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA "Banca Comercială Română Chișinău", intervenienți accesorii SRL "Anmarin-Com" și ÎS "Cadastru", solicitând dispunerea degrevării prin radierea înscrierilor ipotecare de pe bunurile imobile: ap. 10, număr cadastral 0100417.085.03.010, amplasat în mun. Chișinău, str. Colina Pușkin, 18, și, ap. 17, număr cadastral 0100206.140.01.017, amplasat în mun. Chișinău, str. Columna, 89 cu dispunerea înregistrării modificărilor în Registrul bunurilor imobile și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 07 octombrie 2013, SA "Banca Comercială Română Chișinău" a depus acțiune reconvențională împotriva lui Vasile Scobioală, Silviei Scobioală, Alexandru Scobioală și Vladislav Scobioală, intervenient accesoriu SRL "Anmarin-Com", solicitând transmiterea silită în posesia sa a bunurilor imobile ipotocate, și anume:

- ap. 17, cu suprafața de 154 m.p., număr cadastral 0100206.140.01.017, cu toate ameliorările, îmbunătățirile și reconstrucțiile, cu oricare bun imobil care se unește prin accesiune cu bunul imobil ipotecat, precum și bunurilor noi ce rezultă din transformarea bunului imobil ipotecat, amplasat în mun. Chișinău, str. Columna, 89;
- și ap. 10, cu suprafața de 74,8 m.p., număr cadastral 0100417.085.03.010, cu toate ameliorările, îmbunătățirile și reconstrucțiile, cu oricare bun imobil care se unește prin accesiune cu bunul imobil ipotecat, precum și bunurilor noi ce rezultă din transformarea bunului imobil ipotecat, amplasat în mun. Chișinău, str. Colina Pușkin, 18;

pentru comercializarea acestora într-o stingere a creanțelor lui Vasile Scobioală rezultate din contractul de credit nr. 1370 din 23 octombrie 2006, modificat prin acordul adițional nr. 1 din 26 ianuarie 2008 și ale SRL "Anmarin-Com" ce rezultă din contractul de credit nr. 1716 din 17 august 2007, modificat prin acordurile adiționale nr. 1 din 01 octombrie 2007; nr. 2 din 17 aprilie 2008; nr. 3 din 27 iunie 2008; nr. 4 din 10 martie 2009 și Acordul de garanție nr. 14 din 10 martie 2009, cu evacuarea lui Vasile Scobioală, Silviei Scobioală, Alexandru Scobioală și Vladislav Scobioală și a altor persoane împreună cu bunurile lor din imobilele litigioase și încasarea din contul părților în favoarea sa sumei de 10570 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii reconvenționale și altor cheltuieli de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 28 septembrie 2015, acțiunea inițială a fost admisă parțial și dispus degrevarea prin radierea înscrierilor ipotecare de pe bunul imobil - ap. 10, număr cadastral 0100417.085.03.010, amplasat în mun. Chișinău, str. Colina Pușkin, 18, precum și a fost încasată din contul SA "Banca Comercială Română Chișinău" în beneficiul lui Vasile Scobioală suma de 3815 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată. În rest, acțiunea inițială a fost respinsă. A fost admisă acțiunea reconvențională parțial și transmis silit în posesia SA "Banca Comercială Română Chișinău" bunul imobil - ap. 17, cu suprafața de 154 m.p., număr cadastral 0100206.140.01.017, amplasat în mun. Chișinău, str. Columna, 89 pentru comercializarea acestuia într-o stingere a creanțelor lui Vasile Scobioală rezultate din contractul de credit nr. 1370 din 23 octombrie 2006, modificat prin acordul adițional nr. 1 din 26 ianuarie 2008 și ale SRL "Anmarin-Com" ce rezultă din contractul de credit nr. 1716 din 17 august 2007, modificat prin acordurile adiționale nr. 1 din 01 octombrie 2007; nr. 2 din 17 aprilie 2008; nr. 3 din 27 iunie 2008; nr. 4 din 10 martie 2009 și Acordul de garanție nr. 14 din 10 martie 2009, cu dispunerea evacuării lui Vasile Scobioală, Silviei Scobioală, Alexandru Scobioală și Vladislav Scobioală și a altor persoane împreună cu bunurile lor din imobilul respectiv, precum și încasată din contul lui Vasile Scobioală în favoarea băncii suma de 6755 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii reconvenționale. În rest, acțiunea reconvențională a fost respinsă.

La 15 octombrie 2015, Vasile Scobioală, Silvia Scobioală, Alexandru Scobioală și Vladislav Scobioală au depus fiecare în parte cereri de apel nemotivate împotriva hotărârii Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 28 septembrie 2015.

La 28 octombrie 2015 și SRL "Anmarin-Com" a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2015, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de către Vasile Scobioală, Silvia Scobioală, Alexandru Scobioală,

Vladislav Scobioală și SRL "Anmarin-Com", acordând apelanților termen până la 18 februarie 2016, orele 12⁰⁰, pentru lichidarea neajunsurilor, și anume, să prezinte dovada de plată a taxei de stat în mărime de 5066,25 lei pentru fiecare cerere de apel, precum și motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelurile, comunicând-le despre posibilitatea restituirii cererilor de apel în cazul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel în termenul stabilit.

La 16 februarie 2016, Vasile Scobioală, Silvia Scobioală, Alexandru Scobioală și Vladislav Scobioală au depus apeluri motivate, fiind înregistrate cu numerele de intrare respectiv: 2510; 2512; 2513; 2514 și 2516. Concomitent, Vasile Scobioală, Silvia Scobioală și Alexandru Scobioală au depus cereri de scutire de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2016, au fost respinse cererile lui Vasile Scobioală, Silviei Scobioală și Alexandru Scobioală privind scutirea de la plata taxei de stat și restituite apelurile declarate de către aceștia împotriva hotărârii Judecătoriai Râșcani mun. Chișinău din 28 septembrie 2015, cu toate înscrisurile anexate la acestea, din motiv că nu s-au conformat indicațiilor obligatorii stabilite prin încheierea din 17 decembrie 2015, și anume nu au prezentat dovada achitării taxei de stat în mărime de 5066,25 lei pentru fiecare cerere de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din aceeași dată, 18 februarie 2016, a fost restituit și apelul declarat de către SRL "Anmarin-Com", din motiv că apelanta nu s-a conformat indicațiilor obligatorii stabilite prin încheierea din 17 decembrie 2015, și anume nu a prezentat dovada achitării taxei de stat în mărime de 5066,25 lei, precum și motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

La 04 martie 2016, în termenul prevăzut de art. 425 CPC, Vasile Scobioală, Silvia Scobioală și Alexandru Scobioală au declarat recursuri împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestora, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2016, prin care au fost respinse cererile lor privind scutirea de la plata taxei de stat și restituite apelurile declarate de către ei, cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În susținerea recursului, Vasile Scobioală a invocat că instanța de apel eronat i-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat și restituit apelul pe motiv că nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 5066,25 lei, deoarece dânsul în cererea de scutire de la plata taxei de stat expres a indicat că se află într-o situație materială deplorabilă din cauza prezentului litigiu, unica sursă financiară fiind salariul în mărime de 2440 lei pe care îl primește lunar de la Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/20 COOP, iar de alte mijloace bănești nu dispune, fiind în imposibilitate să achite taxa de stat în mărimea stabilită de către instanța de apel.

La fel, și recurenta Silvia Scobioală, în cererea sa de recurs, a invocat că din cauza situației materiale grele nu a avut și nu are posibilitate să achite taxa de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 5066,25 lei, deoarece nu este încadrată în câmpul muncii, fiind pensionară, iar înafară de pensia pe care o primește lunar de la Casa de Asigurări Sociale Chișinău, Centru în mărime de 2847 lei nu dispune de alte venituri.

Iar, Alexandru Scobioală în recursul său a invocat că a prezentat instanței de apel probe pertinente întru scutirea dânsului de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, și anume certificatul nr. 121 din 07 mai 2015 eliberat de către Centru de reabilitare "Alternativa" din Ucraina, or. Kiev, unde începând cu 28 aprilie 2015, se află în acest Centru, urmând un curs de reabilitare a sănătății, durata tratamentului fiind pe o perioadă

de până la 12 luni, precum și a mai anexat extrasul Formularului FVID14 pentru anul 2014 eliberat de către Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, Direcția Administrare Fiscală Centru, prin care se confirmă faptul că pe parcursul anului 2014 el nu a înregistrat careva venituri, având în vedere că nici nu dispune de un loc de muncă.

De asemenea, declară recurentul Alexandru Scobioală că suma de 5066,25 lei cu titlu de taxă de stat, ce urma a fi achitată la depunerea cererii de apel, este enormă și constituie pentru el un impediment la accesul liber la justiție, luând în considerare că nu dispune în general de careva surse financiare, precum și are probleme de sănătate.

La 14 martie 2016, în adresa intimă SA "Banca Comercială Română Chișinău" a fost expediată spre cunoștință copia recursurilor declarate de către Vasile Scobioală, Silvia Scobioală și Alexandru Scobioală cu înștiințarea despre necesitatea depunerii a referinței.

Intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Prin prisma art. 426 alin. (3) CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile urmează a fi admise, cu casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2016 și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, la faza primirii cererilor de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Conform art. 364 alin. (1) și art. 365 alin. (4) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Potrivit dispozițiilor art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Iar, art. 369 alin. (1) lit. a) CPC prevede că, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Din materialele dosarului rezultă că prin hotărârea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 28 septembrie 2015, acțiunea inițială a fost admisă parțial și dispus degrevarea prin radierea înscrierilor ipotecare de pe bunul imobil - ap. 10, număr cadastral 0100417.085.03.010, amplasat în mun. Chișinău, str. Colina Pușkin, 18, precum și a fost încasată din contul SA "Banca Comercială Română Chișinău" în beneficiul lui Vasile Scobioală suma de 3815 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată. În rest, acțiunea inițială a fost respinsă. A fost admisă acțiunea reconvențională parțial și transmis silit în posesia SA "Banca Comercială Română Chișinău" bunul imobil - ap. 17, cu suprafața de 154 m.p., număr cadastral 0100206.140.01.017, amplasat în mun. Chișinău, str. Columna, 89 pentru comercializarea acestuia întru stingerea creanțelor lui Vasile Scobioală rezultate din contractul de credit nr. 1370 din 23 octombrie 2006, modificat prin acordul adițional nr. 1 din 26 ianuarie 2008 și

ale SRL "Anmarin-Com" ce rezultă din contractul de credit nr. 1716 din 17 august 2007, modificat prin acordurile adiționale nr. 1 din 01 octombrie 2007; nr. 2 din 17 aprilie 2008; nr. 3 din 27 iunie 2008; nr. 4 din 10 martie 2009 și Acordul de garanție nr. 14 din 10 martie 2009, cu dispunerea evacuării lui Vasile Scobioală, Silviei Scobioală, Alexandru Scobioală și Vladislav Scobioală și altor persoane împreună cu bunurile lor din imobilul respectiv, precum și încasată din contul lui Vasile Scobioală în favoarea băncii suma de 6755 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii reconvenționale. În rest, acțiunea reconvențională a fost respinsă.

La 15 octombrie 2015, Vasile Scobioală, Silvia Scobioală, Alexandru Scobioală și Vladislav Scobioală, prin intermediul avocatului Crețu Doina în baza mandatului Seria MA nr. 0067324 din 10 noiembrie 2014, au declarat fiecare în parte apeluri nemotivate împotriva hotărârii Judecătoriai Râșcani mun. Chișinău din 28 septembrie 2015.

La 28 octombrie 2015 și SRL "Anmarin-Com" a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2015, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de către Vasile Scobioală, Silvia Scobioală, Alexandru Scobioală, Vladislav Scobioală și SRL "Anmarin-Com", acordând apelanților termen până la 18 februarie 2016, orele 12⁰⁰, pentru lichidarea neajunsurilor, și anume, să prezinte dovada de plată a taxei de stat în mărime de 5066,25 lei pentru fiecare cerere de apel, precum și motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelurile, comunicând-le despre posibilitatea restituirii cererilor de apel în cazul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel în termenul stabilit.

La 16 februarie 2016, Vasile Scobioală, Silvia Scobioală, Alexandru Scobioală și Vladislav Scobioală au depus cereri de apel motivate împotriva hotărârii primei instanțe, concomitent recurenții-apelanți Vasile Scobioală, Silvia Scobioală, Alexandru Scobioală, depunând la data respectivă și cereri privind scutirea de la plata taxei de stat în mărime de 5066,25 lei, pentru fiecare cerere de apel, stabilită de către instanța de apel prin încheierea din 17 decembrie 2015.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 18 februarie 2016, a respins cererile lui Vasile Scobioală, Silvia Scobioală și Alexandru Scobioală privind scutirea de la plata taxei de stat și restituit apelurile declarate de către aceștia împotriva hotărârii Judecătoriai Râșcani mun. Chișinău din 28 septembrie 2015, cu toate înscrisurile anexate la acestea, din motiv că nu s-au conformat indicațiilor obligatorii stabilite prin încheierea din 17 decembrie 2015, și anume nu au prezentat dovada achitării taxei de stat în mărime de 5066,25 lei pentru fiecare cerere de apel.

În aceeași zi, 18 februarie 2016, prin încheierea Curții de Apel Chișinău, a fost restituit și apelul declarat de către SRL "Anmarin-Com", din motiv că nu s-a conformat indicațiilor obligatorii stabilite prin încheierea din 17 decembrie 2015, și anume nu a prezentat dovada achitării taxei de stat în mărime de 5066,25 lei și motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Prevederi similare se regăsesc și în art. 4 alin. (1) pct. (19) alin. (3) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, consideră că instanța de apel, superficial, fără aprecierea probelor prezentate de către recurenții-apelanți Vasile Scobioală, Silvia Scobioală și Alexandru Scobioală, întru confirmarea situației materiale precare, a ajuns la concluzia de a refuza în scutirea integrală al acestora de la plata taxei de stat în mărime de 5066,25 lei pentru fiecare cerere de apel, or, instanța de apel, fără a se expune în privința înscrisurilor prezentate de către recurenții-apelanți Vasile Scobioală, Silvia Scobioală și Alexandru Scobioală cu privire la scutirea lor de la plata taxei de stat, a concluzionat printr-o frază generală lipsa suportului probatoriu care ar indica asupra situației materiale dificile al acestora și implicit a imposibilității de achitare a taxei de stat pentru examinarea pricinii în ordine de apel.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că instanța de apel nu a efectuat o examinare adecvată și obiectivă a capacității recurenților-apelanți Vasile Scobioală, Silvia Scobioală și Alexandru Scobioală de a achita taxa de stat la depunerea cererilor de apel.

Mai mult ca atât, instanța de apel, respingând cererile de scutire de la plata taxei de stat, prin același act de dispoziție a restituit cererile de apel a recurenților-apelanți, neacordând acestora posibilitatea achitării taxei de stat cu oferirea unui termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat.

Afară de aceasta, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că nu este clară nici formula prin care instanța de apel a calculat taxa de stat în mărime de 5066,25 lei pentru fiecare apelant, aceasta derivând din valoarea bunului imobil ipotecat (75% din 3% din valoarea bunului).

Subsecvent Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că la 17 februarie 2016 apelantul Vladislav Scobioală a prezentat instanței de apel dovada achitării taxei de stat în mărime de 5066,25 lei (f.d. 41-42, vol. III).

Însă, analizând ordinul de încasare a numerarului nr. LS38-0100 din 16 februarie 2016, rezultă că suma de 5066,25 lei a fost achitată nu de către Vladislav Scobioală, dar de către Vasile Scobioală (f.d. 41, vol. III).

În această ordine de idei, instanța de recurs remarcă că Curtea de Apel Chișinău, restituind cererea de apel depusă de către Vasile Scobioală din motivul neprezentării dovezii de achitare a taxei de stat, nu a clarificat pentru care cerere de apel a fost achitată sumă de 5066,25 lei cu titlu de taxă de stat, pentru cea depusă de către Vasile Scobioală sau pentru cea depusă de către Vladislav Scobioală.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, ținând cont de faptul că Curtea de Apel Chișinău, fără a se expune asupra probelor anexate de către recurenții-apelanți întru scutirea de la plata taxei de stat la declararea apelurilor, precum și fără a elucida și alte circumstanțe importante pentru soluționarea justă a pricinii, prin aceiași încheiere din 18 februarie 2016 a respins cererile lui Vasile Scobioală, Silvia Scobioală și Alexandru Scobioală cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și a restituit cererile lor de apel, fără a acorda după respingerea cererilor de scutire de la taxa de stat a unui termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat, iar instanța de recurs este în imposibilitate de a corecta respectivele erori judiciare, concluzionează asupra remiterii pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

Din considerentele menționate și având în vedere că s-a constatat în mod evident încălcarea normelor de drept procedural la examinarea cauzei în ordine de apel, Colegiul

civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile declarate de către Vasile Scobioală, Silvia Scobioală și Alexandru Scobioală, a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2016 și a remite pricina civilă spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererilor de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de către Vasile Scobioală, Silvia Scobioală și Alexandru Scobioală.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vasile Scobioală împotriva Societății pe Acțiuni "Banca Comercială Română Chișinău", intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată "Anmarin-Com" și Întreprinderea de Stat "Cadastru" cu privire la dispunerea degrevării prin radierea înscrierilor ipotecare de pe bunurile imobile și înregistrării modificărilor în Registrul bunurilor imobile, și la acțiunea reconvențională a Societății pe Acțiuni "Banca Comercială Română Chișinău" împotriva lui Vasile Scobioală, Silviei Scobioală, Vladislav Scobioală și Alexandru Scobioală, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată "Anmarin-Com" cu privire la transmiterea silită în posesie a bunurilor imobile ipotecate pentru comercializare întru stingerea creanțelor și evacuarea din bunurile imobile ipotecate, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererilor de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru